

Ministerstwo Spraw Zagranicznych

Pełnomocnik Rządu do spraw
Odszkodowań za Szkody Wyrządzone
Agresją i Okupacją Niemiecką
w latach 1939-1945
Arkadiusz Mularczyk

Starostwo Powiatowe w Przemyślu
Biuro Obsługi Rady i Zarządu Powiatu

Wpłynęło dnia 22.08.2023

L. dz. Podpis

Warszawa, dnia 1 sierpnia 2023 r.

Rada Powiatu
Starostwo Powiatowe w Przemyślu
Plac Dominikański 3
Województwo podkarpackie
37-700 Przemyśl

*Do Państwa Zmiejscowienia
Kancelarii Spraw Odszkodowań
edukacji i Kultury
Jana Smolcego
25.08.2023
Pracę o sprawie
Kancelarii*

Szanowni Państwo Radni,

Jako Pełnomocnik Rządu do Spraw Odszkodowań za Szkody Wyrządzone Agresją i Okupacją Niemiecką w latach 1939-1945 zwracam się do Państwa z apelem o godne upamiętnienie 84. rocznicy brutalnej i nieuzasadnionej agresji Niemiec na Polskę.

Wydarzenia te odcisnęły piętno na współczesnej historii Polski, a także wpłynęły na kształt powojennych relacji sąsiedzkich. Tragiczne skutki wojny dotknęły każdą rodzinę i zepchnęły Polskę na dekady w obszar dotkliwej biedy i ubóstwa, a w konsekwencji przyczyniły się do masowej emigracji zarobkowej.

Obecnie władze Republiki Federalnej Niemiec, pomimo wygłaszanych deklaracji o woli pojednania z narodem polskim i zapewnień o skrzesze za popełnione zbrodnie wojenne, odmawiają podjęcia jakiegokolwiek dialogu w sprawie reparacji, odszkodowań, zadośćuczynienia, czy też restytucji zrabowanych dóbr kultury i zasobów bankowych. Do dnia dzisiejszego, pomimo składanych publicznie deklaracji i zobowiązań wynikających z uchwały Bundestagu z 30 października 2020 r., nie został wzniesiony w Berlinie pomnik upamiętniający ofiary niemieckich zbrodni na narodzie polskim.

Z drugiej strony, w międzynarodowej przestrzeni publicznej dostrzega się intencjonalne fałszowanie historii poprzez zniekształcanie faktów i wprowadzanie nieprawdziwych kodów pamięci w celu destygmatyzacji Niemiec i narodu niemieckiego. W powszechnym użytku są sformułowania takie jak: „zbrodnie nazistowskie” czy „polskie obozy śmierci”, które są wynikiem prowadzonej nowej interpretacji historii II wojny światowej.

Jednocześnie w społeczeństwie niemieckim narasta przekonanie o jego braku odpowiedzialności za zbrodnie wojenne, zaś w przestrzeni publicznej częstokroć podejmowane są próby obsadzenia „zwykłych Niemców” w roli ofiar systemu nazistowskiego.

Tak prowadzone działania całkowicie zmieniają obraz prawdy historycznej i rzetelnej wiedzy o II wojnie światowej - ukazują one Polskę w krzywym zwierciadle oraz deformują jej znaczenie i rolę historyczną.

Przeciwdziałając budowaniu fałszywej narracji oraz celem domagania się należnych praw o zadośćuczynienie, podjęto prace nad oszacowaniem strat Polski w czasie II wojny światowej, których wyniki zostały zaprezentowane 1 września 2022 r, w 83. rocznicę wybuchu II wojny światowej, na Zamku Królewskim w Warszawie¹.

Dysponując niepodważalnym materiałem dowodowym, Rząd Rzeczypospolitej Polskiej, po raz pierwszy od zakończenia II wojny światowej, podjął realne polityczne i dyplomatyczne działania zmierzające do uzyskania należnych reparacji, odszkodowania i zadośćuczynienia z tytułu strat, jakie Polska poniosła z powodu agresji i okupacji Niemiec w latach 1939-1945.

W wyniku prezentacji Raportu, Sejm Rzeczypospolitej Polskiej przyjął 14 września 2022 r. Uchwałę wzywającą Rząd RP do wystąpienia o odszkodowanie za szkody wojenne wyrządzone przez Niemcy w czasie II wojny światowej.

W ramach realizacji Uchwały, Rząd RP wystąpił 3 października 2022 r. z notą dyplomatyczną do rządu Republiki Federalnej Niemiec, w której domaga się wypłaty odszkodowania w wysokości 6,22 bln zł za zniszczenia wojenne oraz żąda zwrotu zrabowanych dóbr kultury i zasobów bankowych.

Lakoniczna odpowiedź Berlina nie zawierała żadnego uzasadnienia. Zdaniem Niemiec, „kwestia reparacji, względnie odszkodowań za straty wojenne jest zamknięta”. Z takim stanowiskiem rząd polski nie może się zgodzić.

W konsekwencji, dnia 18 kwietnia 2023 r., Rada Ministrów RP, podjęła Uchwałę zobowiązującą rząd do uregulowania kwestii reparacji, odszkodowań i zadośćuczynienia z tytułu strat, jakie Polska poniosła z powodu napaści Niemiec oraz późniejszej okupacji. Jednocześnie stwierdzono, że ani w czasach PRL, ani po odzyskaniu suwerenności, kwestia reparacji nie została prawnie uregulowana ani też zamknięta. Należy podkreślić, że Niemcy nie zawarły dotychczas żadnej umowy dwustronnej regulującej przedmiotową kwestię.

Walka o sprawiedliwość nie będzie możliwa bez właściwego upamiętnienia zadanych Polsce krzywd i pielęgnowania świadomości o zniszczeniach dokonanych przez Niemcy w trakcie II wojny światowej. Przede wszystkim wymaga tego od nas pamięć o ofiarach zbrodni niemieckich, które nie doczekały się zadośćuczynienia.

Mając na uwadze powyższe, zachęcam Państwa, jako przedstawicieli organów władzy samorządowej do aktywnego włączenia się w działania na rzecz propagowania i utrwalania prawdy historycznej. Jako najbardziej adekwatne działania pozwolę sobie zasugerować:

¹ Raport o stratach poniesionych przez Polskę w wyniku agresji i okupacji niemieckiej w czasie II wojny światowej (<https://instytutstratwojennych.pl/strona/117-tom-i>)

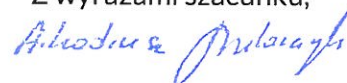
1. Podjęcie uchwały wyrażającej poparcie dla starań zmierzających do uzyskania odszkodowań za straty wojenne,
2. Upamiętnienie miejsc zbrodni niemieckich w Państwa rejonie,
3. Oszacowanie strat wojennych na obszarze Państwa działalności.

Aktywność na szczeblu lokalnym będzie świadczyła o wysokiej kulturze pamięci w Państwa regionie, a także osobistym zaangażowaniu na rzecz Pokrzywdzonych.

W celu honorowego upamiętnienia Bohaterów i świadków trudnej historii Polski, serdecznie namawiam do nawiązania współpracy z Instytutem Strat Wojennych im. Jana Karskiego oraz do podjęcia prac nad szacowaniem strat materialnych w Państwa miejscowościach.

Niech pamięć o Pokrzywdzonych nigdy nie zginie!

Z wyrazami szacunku,

Załącznik:

1. Propozycja projektu uchwały w sprawie zadośćuczynienia za szkody spowodowane przez Niemcy w czasie II wojny światowej;
2. Raport o stratach poniesionych przez Polskę w wyniku agresji i okupacji niemieckiej w czasie II wojny światowej 1939-1945- wersja skrócona.

**UCHWAŁA / STANOWISKO NR (•)
RADY POWIATU / MIASTA / GMINY (•)
z dnia (•) 2023 r.**

w sprawie reparacji, odszkodowań i zadośćuczynienia z tytułu strat, jakie Polska poniosła z powodu napaści Niemiec oraz późniejszej okupacji

(• na terenie / w gminie / w).

Rada (•) nawiązując do Uchwały Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 14 września 2022 r. w sprawie dochodzenia przez Polskę zadośćuczynienia za szkody spowodowane przez Niemcy w czasie II wojny światowej oraz Uchwały Rady Ministrów z dnia 18 kwietnia 2023 r. w sprawie konieczności uregulowania w stosunkach polsko-niemieckich kwestii reparacji, odszkodowania i zadośćuczynienia z tytułu strat, jakie Polska i Polacy ponieśli z powodu bezprawnej napaści Niemiec na Polskę w 1939 r. oraz późniejszej okupacji niemieckiej, wyraża swoje poparcie dla działań zmierzających do uzyskania zadośćuczynienia należnego Polsce od Niemiec za szkody wyrządzone w wyniku rozpętania II wojny światowej przez III Rzeszę Niemiecką.

Rzeczpospolita Polska poniosła proporcjonalnie największe straty osobowe i majątkowe ze wszystkich państw zaatakowanych przez III Rzeszę Niemiecką podczas II wojny światowej. Straty te nie wynikały tylko z działań wojennych, ale przede wszystkim z niemieckiej polityki okupacyjnej, w szczególności celowej i zorganizowanej eksterminacji ludności na okupowanych terenach państwa polskiego, a także z intensywnej eksploatacji społeczeństwa polskiego, w tym pracy przymusowej oraz celowego niszczenia mienia. W wyniku prac Parlamentarnego Zespołu ds. Oszacowania Wysokości Odszkodowań Należnych Polsce od Niemiec za Szkody Wyrządzone w trakcie II Wojny Światowej oraz zaproszonych przez niego ekspertów straty te zostały oszacowane i opisane w Raporcie o stratach poniesionych przez Polskę w wyniku agresji i okupacji niemieckiej w czasie II wojny światowej 1939-1945.

Również (•Gmina/Miasto) w trakcie II wojny światowej została ciężko doświadczona przez agresję, a następnie okupację niemiecką. W wyniku II Wojny Światowej ponieśliśmy ogromnie straty materialne i niematerialne – zniszczona została infrastruktura: budynki mieszkalne

PROPOZYCJA PROJEKTU UCHWAŁY

i użyteczności publicznej, zakłady przemysłowe, zabytki kultury oraz zbiory muzealne. Podkreślić należy także ogromne straty ludzkie.

Dlatego mamy pełne prawo domagać się jednoznacznego przyjęcia przez Rząd Republiki Federalnej Niemiec odpowiedzialności moralnej, politycznej, historycznej, prawnej oraz finansowej za zniszczenie (•).

Rada (•) oczekuje od Rządu Rzeczypospolitej Polskiej stanowczego prowadzenia działań dyplomatycznych i prawnych, zmierzających do uzyskania od Rządu Republiki Federalnej Niemiec odpowiedniego zadośćuczynienia. Polska powinna je otrzymać w imię elementarnego poczucia sprawiedliwości, w imię prawdy historycznej oraz w imię rzeczywistego pojednania polsko-niemieckiego.

Przewodniczący Rady (•)

(-) (•)